

MR I. A. DIEPENHORST: De Vrije Universiteit

Toen in het jaar 1880 de Vrije Universiteit te Amsterdam plechtig geopend werd, haarde deze daad meer opzien dan men bij een betrekkelijk zo kleine onderneming zou verwachten. Wel was de opzet groots — het ging om een christelijke hogeschool, die de gehele wetenschap wilde omspannen — maar de uitvoering in eerste aanleg was armzalig: enkele hoogleraren, weinig studenten, een vrij slechte behuizing. Dat desondanks de aandacht voor deze onderneming algemeen was en lof zowel als blaam overvloedig over de jonge universiteit werden uitgesproken, vond waarschijnlijk zijn oorzaak in de persoon van den eersten rector magnificus, Dr. A. Kuyper, reeds toen, op de betrekkelijk jeugdige leeftijd van 42 jaar, een der meest besproken mannen van ons vaderland. Enerzijds huldigde men de durf om, niet steunend op staatsgeld, uit eigen bijdrage een universiteit te stichten, anderzijds werd er gesmaald op de bekrompenheid van hen, die meenden dat een christelijke wetenschap bestaansrecht had, alsof gelovigen en ongelovigen verschillend zouden denken.

Vervolg van pag. 1949

oordeel, dat de zaak krachtig genoeg aan Dr Kuyper onder het oog was gebracht, met behoud van de hoffelijkheid wat den vorm betreft.

Nadere toelichting vereist dit schrijven niet. De inhoud ervan spreekt voor zichzelf. Het is mij niet bekend, of Dr Kuyper nog op deze missive van Curatoren gereageerd heeft. Vast staat in elk geval, dat hij toen geen reis naar Zuid-Afrika ondernomen heeft.

De situatie van die dagen was voor de Vrije Universiteit, die nog in haar eerste opkomst was, een geheel andere dan tegenwoordig. Wij mogen er dankbaar nota van nemen. En ook de positie van den toenmaligen Rector Magnificus onderscheidde zich aanmerkelijk van die der twee hoogleraren, die thans op het punt staan te vertrekken naar Zuid-Afrika. Het wekt thans geen verwondering, dat zij de reis naar dat land, welks ontwikkeling een heel andere is geweest dan men 70 jaar geleden heeft kunnen dromen, ondernemen. Niemand denkt er aan te trachten hen van dezen tocht te weerhouden. Onze goede wensen vergezellen hen op hun reis. Wij twijfelen niet, of hun verblijf en werkzaamheid in Zuid-Afrika zal, onder den zegen des Heeren, ertoe bijdragen de onderlinge banden te versterken en mede bevorderlijk zijn aan den goeden naam van onze Universiteit.

Brenge God beide hoogleraren, elk op zijn bestemden tijd, in ons midden terug. D. N.

Heden ten dage is de Vrije Universiteit er in sommige opzichten gelukkiger aan toe dan voorheen. De tijden liggen achter haar, dat meewarige leerlingen der Gemeentelijke Universiteit op haar deuren schreven: Gij die hier binnentreedt, laat alle hoop maar varen. De gedachte van een zelfstandige christelijke wetenschap vindt men niet meer zo ongehoord als voorheen. Steeds groter wordt het getal van hen, die erkennen, dat het in de wetenschap niet alleen op tellen, meten, wegen, redeneren aankomt, maar dat het van meer belang nog is om de resultaten daarvan te ordenen en onderling te verbinden, waarbij het niet onverschillig, waarbij het integendeel van alles overheersende betekenis moet heten, van welke levens- en wereldbeschouwing er wordt uitgegaan. Niet langer bezit men het recht, minachtend aan de Vrije Universiteit voorbij te gaan vanwege haar geringe omvang, want al kan zij het naar de grootte zelfs tegen de kleinste der rijksuniversiteiten, tegen de Groninger hogeschool, niet opnemen, zij heeft toch te wijde uitbreiding gekregen om geheel te worden veronachtzaamd.

Vrije Universiteitsavond te Leiden

te houden D.V. Donderdagavond 10 Februari a.s., aanvang acht uur in de Gereformeerde Zuiderkerk te Leiden aan de Lammeschansweg.

Onder meer uitvoering van het declamatorium 'De banier van het beginsel'.

Medewerking verlenen: Jeugdkoor 'Ex Animo' uit Leiden, Dubbelmannenkwartet 'Variante' uit Rotterdam, voorts declamatie en samenzang.

Het geheel staat onder leiding van den heer Herman de Wolff uit Rotterdam.

De toegang is vrij!

De contributieactie

Naar gewoonte noemen we weer een aantal plaatsen, die deze maand zorgden voor de zo nodige uitbreiding. Wat zijn er toch een mogelijkheden en hoe goed weten sommige correspondenten die te vinden en te benutten.

Laat men in die plaatsen, waar de actie al maar wordt uitgesteld, nu om deze en dan om die reden, nu toch eindelijk ook eens uit de hoek komen en zich inspannen om den achterstand in te halen.

Waarom zou, wat in andere plaatsen onder dezelfde omstandigheden wel kan, bij U niet kunnen?

De lijst voor deze maand is als volgt: